

در رساله‌های امام صادق علیه السلام

المنطق

قیاس مرکب از متصله و منفصله

جلسه ۱۲۴

استاد فرخی

قیاس مرکب از متصله و منفصله

قیاس اقترانی مرکب از متصله و منفصله، به معنای قیاس اقترانی مشتمل بر صغرای شرطیه متصله و کبرای شرطیه منفصله است.

این قیاس بر سه گونه است:

اول: این که مقدمات قیاس در جزء تام با هم اشتراک داشته باشند.

دوم: آن که در جزء غیر تام مشترک باشند.

سوم: آن که وجه مشترک، جزء تام در یک مقدمه و جزء غیر تام در مقدمه دیگر باشد.

اشتراک مقدمتین در جزء تام

نتیجه این قیاس می‌تواند متصله یا منفصله باشد، به این طریق که منفصله را به متصله لازم منفصله برگردانیم یا متصله را به منفصله لازم متصله برگردانیم تا قیاس مرکب از دو متصله یا دو منفصله پدید آید. اگر هر دو مقدمه قیاس کلی باشد نتیجه نیز کلی، و در غیر این صورت، جزئی است. این قسم، دو شرط اختصاصی دارد:

۱. موجب بودن قضیه منفصله. علامه حلی در «الجواهر النضید» این شرط را در

موردی لازم می‌داند که منفصله، مانعاً الجمع باشد به خلاف مانعاً الخلو.

۲. اگر متصله، سالبه اتفاقیه بود مقدم آن صادق باشد تا بتوان آن را به موجب اتفاقیه مرکب

از مقدم و نقیض تالی تبدیل کرد. زیرا در سالبه اتفاقیه اگر مقدم صادق بود تالی کاذب

است؛ بنابراین نقیض آن صادق است.

امام صادق علیه السلام آنلان مدرسه

اشتراک مقدمتین در جزء غیرتام

در این قسم نیز وجه اشتراک، یا در ناحیه مقدم متصله است .

اشتراک جزء تام و غیرتام

اشتراک در جزء تام از یک مقدمه و جزء غیر تام از مقدمه دیگر؛ در این قسم، یکی از
و شرطیه بسیطه، و دیگری مرکبه است، و قضیه مرکبه دارای دو جزء می باشد: یک قضیه شرطی
که بین آن و بین قضیه بسیطه وجه اشتراک هست، و جزء دیگر که جهت اشتراک ندارد.

ImamSadiq.tv

ImamSadiq.tv

ImamSadiq.tv

ImamSadiq.tv

ImamSadiq.tv

ImamSadiq.tv